

NU KROSSAS

AFT. 4/1-20

PARAGRAF 32

Nästa vecka lägger regeringen förslaget som ska krossa SAF:s paragraf 32. Aftonbladet kan redan idag avslöja huvuddragen i regeringsför-

slaget:

Arbetsgivarna måste förhandla om alla frågor på jobbet. Facket får gå in i räkenskaperna och kolla alla

handlingar för att få insyn. En ny lag om medbestämmanderätt tar bort arbetsgivarnas rätt att "ensamma leda och fördela arbetet".

Sidan 6

Nu lägger regeringen fram förslaget som gör paragraf 32 olaglig

Så här ska de anställda få makten på jobbet. Efter fyra års utredande lägger regeringen nästa vecka fram förslaget som ska krossa § 32 i Svenska Arbetsgivareföreningens stadga.

Aftonbladet kan redan i dag presentera de viktigaste delarna i den lag som kallats "den viktigaste reformen i Sverige sedan den allmänna rösträtten infördes".

Två av LO:s och TCO:s viktigaste krav finns inte med i regeringens förslag. Det ena gäller kravet på en vetorätt för facket i frågor som företagshälsovård, arbetarskydd och valet av löneform (månadslön eller ackord). Av vetorätten återstår i regeringens förslag endast rätten att stoppa entreprenadföretag som sk gråfirmor som opererar illegalt på arbetsplatserna med uthyrda arbetare. Sådana ska facket kunna stoppa.

Det andra fackliga kravet som inte finns med i förslaget är stödet vid utländska konflikter. Det finns ingen rätt för de anställda att ta till strejker för att solidariser sig med ett folk i ett annat land. Inte heller blir det något av rätten att gå ut i strejk till förmån för arbetare som strejkar i ett annat land.

NÄRA DE FACKLIGA KRAVEN

Här krävde LO och TCO att en sympatigärd i Sverige skulle vara tillåten om den utländska konflikten var godkänd ifall den vidtagits i Sverige. Detta för att kunna hjälpa arbetare i länder där strejkrätten är starkt beskuren eller helt förbjuden.

Men bortsett från de här två kraven har regeringen i sitt lagförslag lagt sig nära de fackliga kraven på hur makten på jobbet ska förskjutas till de anställda.

Regeringens förslag som kallas "Lag om medbestämmanderätt i arbetslivet" gäller 1,3 miljoner privatanställda. Senare i vinter kommer samma förslag för de offentligt anställda. I höst ska de här maktfrågorna upp i riksdagen och man räknar med att de ska gälla från 1 januari nästa år.

Lagförslaget bygger på §32-utredningen som kom för ett år sedan. Så här ser grunddragen ut i den lag som ska ge makt åt de anställda.

FÖRETAGEN MÅSTE TA INITIATIV

Facket får rätt att förhandla med företaget om alla förändringar på jobbet. Lagförslaget lyder:

”Innan arbetsgivare beslutar om viktigare förändringar av sin verksamhet skall han kalla till förhandling... det samma gäller innan arbetsgivare beslutar om viktigare förändringar av arbets- eller anställningsförhållanden. Arbetsgivaren ska även i andra fall förhandla med arbetstagarorganisationen innan han fattar eller verkställer beslut, om arbetstagarorganisationen begär det.”

Det är alltså företagen som ska ta initiativet till förhandling vid planer på nedläggning, försäljning, nedskärning av driften, ändrade arbetstider osv. Lagen innebär förhandlingstvång på dessa punkter.

KRYPHÅL

Men det finns kryphål för företagen. Om "synnerliga skäl" talar mot primära förhandlingar får företaget gå till arbetsdomstolen. AD kan upphäva tvånget att förhandla.

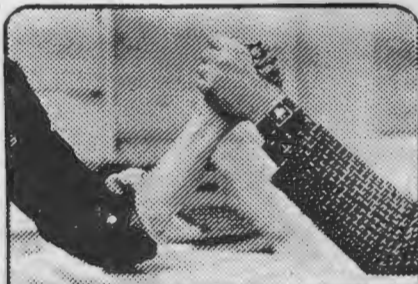
Inom två veckor måste förhandlingar starta sen de anställda fått förslagen från företaget. Centrala förhandlingar ska tas upp inom tre veckor.

Men det räcker inte bara med en utvidgad förhandlingsrätt.

Om den nya rätten ska kunna utnyttjas måste de anställda och facket kunna gå in i

SÅ SKA DU FÅ MAKTEN PÅ DITT JOBB

- Medbestämmanderätt
- Direktinflytande
- Insyn i företaget
- Utökad strejkrätt

**MAKTEN
på JOBBET**

företaget och få reda på hur företaget utvecklas.

— Därför är den andra grundstenen i det nya maktförhållandet på arbetsplatserna en starkt utvidgad rätt till information till de anställda. Arbetsgivarna ska fortlöpande hålla facket underrättat om hur företaget utvecklas både produktionsmässigt och ekonomiskt, heter det i regeringens förslag.

PARAGRAF 32 OLAGLIG

Därför åläggs företaget skyldighet att visa upp sina räkenskaper för facket, som får gå in och granska böckerna.

Och det blir facket som bestämmer hur omfattande den här informationen blir. "I den omfattning som arbetstagarorganisationen finner det nödvändigt", som det heter i förslaget.

Den här informationskyldigheten flyttas över på en ny ägare när ett företag säljs. En ny ägare kommer inte ifrån de överenskommelser som företaget träffat med facket. Det lokala avtalet tas direkt över med samma rätt till information och insyn.

Den tredje avgörande punkten i regeringens förslag gäller medbestämmanderätten. Svenska Arbetsgivareföreningens paragraf 32 blir olaglig genom den paragraf i den nya lagen som säger att arbetsgivarna måste "träffa kollektivavtal om medbestämmanderätt för arbetstagarna i frågor som gäller ledningen och fördelningen av arbetet, ingående och upphörande av anställningsavtal eller verksamhetens bedrivande i övrigt".

DELA MED SIG AV MAKTEN PÅ JOBBET

Alla de frågor som arbetsgivarna hittills ensam bestämt över måste de nu träffa överenskommelse med facket om. De får dela med sig av makten på jobbet. Och träffa som ger facket och de anställda en direkt inflytande. Regeringens förslag betyder att arbetsgivarna inte längre ensam ska kunna bestämma vilka arbetsmetoder som ska användas, hur rationaliseringsåtgärder ska drivas och hur arbetstiderna ska förläggas för att ta några exempel.

Mn måste också träffa avtal om arbetarskyddet, uppsägningar ompliceringar och befordringar.

Det blir slut på arbetsgivarväldet på arbetsplatserna.

Men vad händer om arbetsgivarna vägrar träffa avtal?

Då har de anställda rätt att gå ut i strejk för att få sina krav förda. Sådana strejker blir lagliga genom den s k kvardröjande stridsrätten.

KOMMER ATT TA TID

Men arbetsgivaren måste först ha vägrat att gå med på ett avtal om medbestämmanderätt för att strejken ska vara laglig.

Det nya lagförslaget betyder inte fritt fram för strejker under löpande avtal. Det är när avtalen skrivs under som den fackliga kraftmätningen ska stå, precis som nu.

Men alla missförhållanden på arbetsplatserna kommer inte att undanröjas bara för att det blir en ny lag om medbestämmande-

rätt. Det kommer att ta tid att få de nya lagarna omsatta i avtal. Och vilda strejker försvinner inte. Men arbetsgivaren blir skyldig att förhandla om orsakerna till de ställda ska återgå till jobbet först.

vilda strejkerna utan att kräva att de anställda ska gå ut i strejk. Och när en olaglig konflikt kommer upp i Arbetsdomstolen kan de som strejkat vilt slippa skadestånd. Om de hade skäl att gå ut i strejk tex miserabel arbetsmiljö som arbetsgivaren inte förbättrat slipper de skadestånd. Maxbeloppet vid vild strejk blir fortfarande 200 kr.

TOLKNINGSFÖRETRÄDE FÖR DE ANSTÄLLDA

Hittills har företagets tolkning gällt vid avtalsvillkor tills dess ärendet gått till central förhandling eller till arbetsdomstolen.

Enligt regeringens nya lag har de anställda tolkningsföreträdare i medbestämmandefrågor. Finns det olika uppfattningar mellan tex metall- och SIF-klubben på ett företag får företaget vänta till de kommit överens.

När det gäller löne- och allmänna anställningsvillkor har företaget en respittid. Vid tvister får de anställda tolkningsföreträdare om företaget inte inom tio dagar begär förhandlingar.

Om de anställda hade omedelbart tolkningsföreträdare måste de bygga upp fonder. De kan ju efter en dom i arbetsdomstolen bli återbetalningsskyldiga om de förlorar.

KAN DÖMAS TILL SKADESTÅND

Arbetsdomstolens roll i de nya maktförhållandena på jobbet kommer att bli betydligt större än vad den är nu.

Det är dit som alla konflikter under gällande avtalsperioder hänskjuts när parterna inte kommer överens. I Arbetsdomstolen i Gamla stan i Stockholm kommer tvisterna om vem som ska tolka avtalen att avgöras. Här kommer avtalen om medbestämmanderätt tolkas och här kommer skadestånd att utdömas mot den som inte följer de avtal som kommer att bygga på den nya lagen.

Facket kommer att kunna dömas till skadestånd, om man missbrukar den information man får och bryter tystnadsplikten.

Men de här skyldigheterna har fackförbundet förklarat sig beredd att acceptera. Man är beredd att ta ett ökat ansvar.

Är du nöjd med regeringens förslag om makten på jobbet!

08/20 28 25
Dagens telefontid: 19-21

KVALLENS
Aftonbladet
FRAGA:
Ring till
Direkt och
berätta vad
du tycker
om förslaget.